

DE KLASSENVERGADERING

Een KRACHTIG MIDDEL op weg naar democratische groepsvorming

Een publicatie van de NWIP

www.adlerspsychology.com

© NWIP2025

De democratische klas

In de democratische klas is het uitgangspunt: gelijkwaardigheid

Dat wil zeggen dat leerlingen en leerkracht gemeenschappelijk deelnemen aan planning, organisatie en uitvoering van hun gemeenschappelijke activiteiten.

Er is coöperatie en er is een gedeelde verantwoordelijkheid in het nemen van besluiten. Leerlingen en leerkrachten bemoedigen elkaar tot eigen verantwoordelijkheid en tot actieve deelname aan de gemeenschappelijke doelen.

Democratie wil zeggen: er is vrijheid, maar ook zijn er grenzen.

Autoritair

baas

dwingende stem

opdracht

macht

druk

eisen tot medewerking

mening opleggen

kritiek

straffen

fouten zoeken

alleen verantwoordelijk versus gedeelde verantwoordelijkheid

Democratisch

leider

vriendelijke stem

voorstel

invloed

stimulering

winnen van medewerking

mening aanbieden

bemoedigen

helpen

voortgang zien

het
WAAROM
van Klassenvergaderingen

Rudolf Dreikurs

“Klassenvergaderingen zijn absoluut noodzakelijk als de leerkracht elk kind tot samenwerking wil stimuleren. In het vrije gesprek, dat wekelijks gehouden wordt, ontstaat in elke leerling geleidelijke aan een gevoel van betekenisvolheid en verantwoordelijkheid. De kinderen delen met de leerkracht de verantwoordelijkheid voor alle problemen en conflicten oplossingen te vinden. Op deze manier worden alle kinderen tot wederzijdse hulp aangezet, zodat de verschillen in prestatie en vaardigheid niet meer tot tweespalt leiden, maar tot voordeel voor allen worden.”

Rudolf Dreikurs (1981)

COMPETENTIES
en vaardigheden
Groepsgesprekken
bevorderen:

Het leren luisteren naar
anderen

Leren jezelf en anderen
beter te begrijpen

Stimuleren kinderen elkaar
te helpen bij het vinden van
(meerdere)oplossingen en
problemen

Kinderen leren dat ze in een
groep veel gemeenschap-
pelijk hebben

Iedereen kan zijn mening
geven

Ervaren hoe een ander denkt
over een onderwerp

Het ontwikkelen van een
gevoel van betekenisvolheid
en verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid
delen met de leerkracht voor
het vinden van oplossingen

“Ieder die een bepaalde mening
vertegenwoordigt, heeft vanuit
zijn standpunt bekeken gelijk”
Rudolf Dreikurs

Leren openstaan voor hun
eigen problemen

Leren om respectvol met
elkaar om te gaan

Elk kind kan een ander
bemoedigen

Leren elkaar te helpen en
niet elkaar te straffen

Leren om als groep een weg
te vinden om de situatie te
verbeteren.

ORGANISATIE

In de kring zitten

- Zo kan iedereen elkaar zien
- Het geeft een gevoel van saamhorigheid en gelijkwaardigheid
- Iedereen heeft een plaats in de kring
- Leerlingen worden niet afgeleid door stoelen en tafels

TIJDSDUUR

- Regel: een vaste tijd en tijdsduur
- Jongste kinderen niet langer dan 20 minuten
- Oudste kinderen variërend van 30-60 minuten

TIJDSTIP

- Voor de middagpauze
- Voor het einde van de middag
- Voor een gymles

“Elk kind dat zich slecht gedraagt of niet graag werkt, is een ontmoedigend kind.

Zolang het zichzelf vertrouwt, gebruikt het nuttige middelen om thuis of op school zijn plaats te vinden”
Rudolf Dreikurs

ROL LEERKRACHT

- Straalt vriendelijkheid en warmte uit
- Heeft vertrouwen in het kind
- Waardeert het kind
- Helpt het kind om bijv. spreekangst te overwinnen
- Teach as you Preach: stelt zich gelijkwaardig op en draagt bij aan het gemeenschapsgevoel
- Stimuleert leer-en sociaal gedrag
- Toont licht sturend-controlerend gedrag en handhaaft de regels
- Bemoedigd

BEMOEDIGING

“Elk kind heeft bemoediging nodig om interesse in de ander te kunnen ontwikkelen en een positieve inbreng in het welzijn van de maatschappij te kunnen hebben. Bemoediging leidt tot afname van angst en tot toename van zelfvertrouwen en gemeenschapsgevoel bij een kind.”

Dinkmeyer en Dreikurs

Bemoedigen leidt tot het versterken van gevoelens van eigenwaarde en saamhorigheid.

TIPS

- Respecteren van jezelf en anderen
- De rechten van anderen respecteren
- Geen negatieve opmerkingen maken
- Hoe en Wat vragen stellen
- De tijd nemen
- Consequent zijn
- Naar anderen luisteren
- Met anderen praten en niet tegen hen
- Voorkom een machtsstrijd
- Daad en dader onderscheiden
- Optimist zijn
- Geen klassenvergadering houden in de hitte van de strijd
- Gebruik humor

TOT SLOT

Waarde van de klassenvergaderingen

- Ze dragen bij tot gemeenschapsvorming
- Kinderen ontwikkelen betere relaties met elkaar
- Kinderen leren tegengestelde meningen tegen elkaar af te wegen
- Ze worden creatiever bij het oplossen van problemen
- Ze worden geconfronteerd met onaangename dingen die ze normaal gesproken uit de weg zouden gaan
- Kinderen voelen zich erbij horen
- Het gevoel van eigenwaarde en beslissingsvaardigheid nemen toe
- Ze leren dat het loont om over problemen te spreken

De klassenvergadering is een middel om leerlingen de grondbeginselen te leren van de democratie.

Er wordt geleerd dat andere meningen en opvattingen afwijkend kunnen zijn, maar dat die in bepaalde situaties heel goed tot een oplossing kunnen bijdragen.

De klassenvergadering is uitermate geschikt om kinderen te laten ervaren hoe je constructief kunt bijdragen aan de gemeenschap.

